

Biedrība „Latvijas Aitu audzētāju asociācija”

Reģ. Nr. 40008041914

Adrese: ”Klimpas”, Jeru pagasts Rūjienas novads, LV – 4234

Pārskats par Oksforddaunas šķirnes audzēšanas programmas īstenošanas rezultātiem 2019. gadā

Programmas mērķis - audzēt Oksforddaunas tīršķirnes aitas un teķus, veidojot pēc ārējām pazīmēm un produktivitātes, tipiskus tīršķirnes aitu ganāmpulkus.

Uzdevumi:

1. izkopt aitu māšu produktivitāti, kas raksturīga Oksforddaunas šķirnes aitām Latvijā, sasniedzot auglību līdz 165% un jēru dzīvmasas pieaugumu diennaktī zīdīšanas periodā līdz 240 g;
2. audzējamās aitas un teķus izmantot vaislai, sasniedzot dzīvmasu aitām – 50 kg, teķiem – 65 kg;
3. izvēlēties pārošanai zemkājainā tipa aitas ar izteiktām gaļas produktivitāti raksturojošām eksterjera pazīmēm: platu, garu un dziļu ķermeni;
4. uzkrāt jēru muskuļaudu un taukaudu slāņa dziļuma mērījumus (ar ultrasonogrāfu pret 13. ribu). No 2024. pārraudzības gada iekļaut mērījumu rezultātus jēru un vaislas teķu snieguma pārbaudē.
5. aitu māšu aplecināšanā izmantot augstvērtīgus, sertificētus vaislas teķus Skrepi rezistentus vai selekcijai vēlamus vaislas teķus (genotips R1 vai R2).

Oksforddaunas tīršķirnes aitas audzē SIA ”Mikaitas”. SIA ”Eko dārzs”, kurā plānojam veikt snieguma pārbaudi, aitu skaits ir samazinājies un saimniecība vairs neveic aitu pārraudzību.

Dati par Oksforddaunas šķirnes aitu un teķu kvalitāti iegūti SIA ”Mikaitas”, kurā atbilstoši audzēšanas programmas prasībām, tiek veikta datu uzskaitē un aitu snieguma pārbaude (1. tab.). Kā liecina apkopotie rezultāti, tad aitu māšu auglība bija vidēji 154% (2. tab.), kas salīdzinot ar programmā noteiktajiem uzdevumiem ir par 10% mazāka. Jēru saglabāšanas % ir vidēji 88%, un uzskatāms par labu rādītāju. Jēru dzīvmasas pieaugums diennaktī zīdīšanas periodā bija mazs – 218 g un jēru dzīvmasa 70 dienu vecumā vidēji 19.7 kg, kas ir līdzvērtīga LT šķirnes jēru dzīvmasai šajā periodā. Jēru metiena dzīvmasa 70 dienu vecumā vidēji 26.7 kg kas salīdzinot ar saimniecībā audzēto Tekselas šķirni (34.1 kg) ir par 7.4 kg mazāk.

1. tabula

Audzēšanas programmā izvirzītie mērķi un sasniegtie rezultāti

Programmā izvirzītie mērķi	Rezultāti	Salīdzinājums ar izvirzīto mērķi
Aitu māšu auglību 165%	154%	vērtējums labi
Izaudzēt kvalitatīvus jērus pie mātēm	19.7 kg	vērtējums jāuzlabo
Audzējamo aitu novērtējums, punkti	23.0	vērtējums teicams
Audzējamie teķu novērtējums, punkti	23.4	vērtējums teicams
Vaislas teķu vērtējums pēc aitu māšu apaugļošanas spējas	100	vērtējums izcils
Pēcnācēju ieguve no vienas atnesušās aitu mātes	1.6	vērtējums labi
Turpināt uzlabot audzējamo aitu un teķu eksterjeru		atbilst prasībām (3. tab.).
Izmantot šķirnes populācijas pavairošanai augstvērtīgus, pret <i>Skrepi</i> rezistentus (R ₁), selekcijai vēlamus (R ₂) teķus		novērtēti 6 teķi, kuru genotips R1

Vaislas teķu izmantošanas rezultāti ir vērtējami kā ļoti labi, jo pirmajā lecināšanas reizē 100% visas aitu mātes ir aplektas. Apaugļošanas % ir 100% (atbilstoši ciltsdarba programmai, 10 punkti – teicams vērtējums) un iegūto jēru skaits no vienas atnesušās aitu mātes – 1.6 (10 punkti – teicams), kopvērtējums 20 punkti, kas atbilsts EI klases vērtējumam.

2. tabula

Oksforddaunas šķirnes aitu un teķu produktivitātes rādītāji

Aitu grupa	Vērtētās pazīmes	Iegūtie rezultāti 2018/2019
Aitu mātes (48 gab)	auglība %	154
	jēru saglabāšana%	88
	jēru metiena vidējā dzīvmasa 70 dienu vecumā, kg	26.7
Vaislas teķi (6 gab)	jēru skaits no vienas atnesušās aitu mātes	1.6
	atnesušās aitu mātes no lecinātām, %	100
Jēri	dzīvmasa piedzimstot, kg	4.4
	koriģētā dzīvmasa 70 dienu vecumā, kg	19.7
	dzīvmasas pieaugums diennaktī līdz vērtēšanai, g	218.0

Pārraudzības gadā, atbilstoši ciltsdarba programmas prasībām, novērtētas 28 tīršķirnes jaunaitas un 6 audzējamie teķi.

Oksforddaunas šķirnes audzējamo aitu un teķu vērtējums

Vērtētās pazīmes	Vērtējums, punkti	
	audzējamās aitas (28)	audzējamie teķi (6)
2018/2019 pārraudzības gadā		
Vilna, punkti	8.0	8.0
Muskuļojums, punkti	7.3	7.8
Eksterjers, punkti	7.6	7.6
El klase, %	100	100
I klase, %	0	0
Vidējā dzīvmasa vērtējot, kg	53.9	108.0

Audzējamo aitu eksterjera un muskuļojuma vērtējums būtiski neatšķiras no teķu vērtējuma. Audzējamo teķu dzīvmasa ir par lielu, vēlams būtu no 70-90 kg.

Atskaites periodā kontrolnobarošanas stacijā ‘‘Klimpas’’ pēc pēcnācēju nobarošanas spējām pārbaudīts viens Oksforddaunas šķirnes vaislinieks (4. tab.).

Vaislas teķa pārbaudes rezultāti pēc pēcnācēju kontrolnobarošanas rezultātiem

Teķa identitātes Nr.	Dzīvmasa uzsākot nobarošanu, kg	Vecums nobarošanas beigās, dienas	Dzīvmasa nobarošanas beigās, kg	Nobarošanas ilgums, dienas	Vidējais dzīvmasas pieaugums diennaktī nobarošanas laikā, g
LV039000334700	27.6	156	51.1	64	367.7

Vaislas teķa Nr. LV039000334700 pēcnācēju vidējais dzīvmasas pieaugums diennaktī nobarošanas laikā bija 367.7g, kautiznākums 45.6%, bet liemeņa muskuļaudu attīstības vērtējums U klase, taukaudu noslāņojums 2.5 punkti.

2019. gadā DNS profili noteikti 42 dzīvniekiem.

Muskuļaudu un taukaudu slāņa dziļuma mērījumi veikti 23 jēriem.

Pārskata periodā izsniegts 1 zootehniskais sertifikāts teķim.

No 01.01.2019. līdz 01.01.2020.g ciltsgērmātā ierakstītas – **22 aitas** A1 klasē un **8 A2** un **4 teķi** A2.

No 48 aitu mātēm, kuras piedalās snieguma pārbaudē, R1 genotips - 41 gb., R2 - 7gb. Visi teķi ir Skrepi rezistenti (R1).